

Zing mij naar huis



# Zing mij naar huis

de Bob Dylan aantekeningen  
2016 - 2017

Tom Willems

Schrijver: Tom Willems  
ISBN: 9789402167412  
© 2017, Tom Willems

## Zing mij naar huis – ter inleiding

*We sit here stranded, though we're all doin' our best to deny it<sup>1</sup>*

Op 11 april 2016 schreef ik de laatste aantekening voor het vijfde deel van de zogenaamde *de Bob Dylan aantekeningen*, getiteld *Geef de anarchist een sigaret*. Een dag later, op 12 april, maakte ik de eerste aantekening voor wat het zesde deel van *de Bob Dylan aantekeningen* moest worden. Die aantekening begon met wat ik iemand had horen zeggen: “Ik houd niet van Bob Dylan,’ zegt ze, ‘niet van zijn stem, maar iedereen op het conservatorium dweepte met hem.”

In de weken na 12 april werkte ik regelmatig aan nieuwe aantekeningen zoals ik gewend was te doen sinds het maken van de allereerste *Bob Dylan aantekening* op 28 december 2010.

Eind april vertrok ik met vrouw en kinderen voor een week naar Londen. In Londen bezocht ik een aantal Dylan-pleisterplaatsen, zoals de Royal Albert Hall, de Royal Festival Hall, het Savoy hotel en de plek waar de openingsscène van de film *Dont Look Back* werd geschoten.<sup>2</sup>

Tijdens het verblijf in Londen en in de weken daarna schreef ik bijna dagelijks aan *de Bob Dylan aantekeningen*.

Halverwege juni deed een van mijn ogen het even niet. Dat duurde een minuut of tien. Ik zocht daar niks achter, maar op advies van een collega ging ik toch maar even naar de huisarts. Een uur later lag ik in het ziekenhuis, hing er een infuus aan mijn hand, zaten er plakkers met snoeren aan mijn

---

<sup>1</sup> Bob Dylan – “Visions Of Johanna”; *Lyrics 1962 – 2001*; Simon & Schuster, London; 2004; blz. 193

<sup>2</sup> Althans, dat dacht ik. Eenmaal weer thuis ontdekte ik op de verkeerde plek gestaan te hebben en dus ‘moet’ ik nog een keer naar Londen.

borstkast vast en had ik enkele pillen in pastelkleuren achter de kiezen. De dienstdoende neuroloog vertelde mij dat ik een tia had gehad, niet dat ik wist wat een tia is, maar de neuroloog keek er ernstig bij en dus keek ik ernstig terug en luisterde ik goed naar wat hij zei.

Vierentwintig uur na aankomst in het ziekenhuis werd ik weer naar huis gestuurd met een pot met pillen. Dat was op een vrijdag, ik dacht die maandag daarna wel weer naar mijn werk te kunnen gaan. Dat feest ging niet door.

Naarmate de weken verstreken bleek die tia toch meer impact te hebben dan ik had ingeschat. Ik bleek me bijvoorbeeld niet meer te kunnen concentreren. Als ik een kwartier naar muziek luisterde had ik de rest van de dag nodig om bij te komen. Wanneer ik probeerde te schrijven kwam ik niet verder dan twee, drie zinnen.

Inmiddels is het vijftien maanden geleden dat ik in het ziekenhuis lag. Hoewel ik nog steeds dagelijks de nadelige gevolgen van die tia ondervind, gaat het inmiddels een heel stuk beter met mij.

De aantekeningen die ik voor de tia maakte voor een zesde deel van de *Bob Dylan aantekeningen* zijn mij nu enigszins vreemd. De aantekeningen die ik in de maanden na de tia maakten zijn voor mij getuigen van een worsteling. Voor het schrijven van iedere zin heb ik moeten knokken. Soms vocht ik – tegen beter weten in – zo hard dat ik meer deed dan goed voor mij was, zoals tijdens het schrijven van de stukken over *The 1966 Live Recordings*.

Deze aantekeningen eindigen met een paar regels over een bezoek aan de tentoonstelling van twaalf werken van Bob Dylan in De Fundatie in Zwolle. In de maanden na het schrijven van die paar regels schreef ik niets meer. Ik kon het niet meer.

Er zijn inmiddels enkele maanden verstreken, ik wil opnieuw beginnen met schrijven. Om dit te kunnen doen is het voor mij noodzakelijk om afstand te nemen van de aantekeningen

die ik tussen april 2016 en mei 2017 maakte. Ik wil opnieuw beginnen, beginnen met nieuwe aantekeningen.

Tom Willems  
september 2017





## 2016

**12/04:** “Ik houd niet van Bob Dylan,” zegt ze, “niet van zijn stem, maar iedereen op het conservatorium dweept met hem.” Ik heb niet de energie of de moed om haar van de schoonheid van Bob Dylans stem te overtuigen en dus eet ik mijn brood verder in stilte op.

Dat was vanmiddag, nu is het avond.

Gisteravond schreef ik de laatste aantekening voor het boek *Geef de anarchist een sigaret*, vanavond schrijf ik de eerste aantekening voor het zesde deel van *de Bob Dylan aantekeningen*.

Bob Dylan is bezig met een tournee door Japan. Alle nummers van het in mei te verschijnen album *Fallen Angels* werden al in 2014 opgenomen. Begin dit jaar was Bob Dylan in de Capitol Recordings' Studios om – zoals Stephen K. Peeples gisteren schreef – “mostly original contemporary songs” op te nemen. Gisteravond laat voegde Peeples daaraan toe dat het niet om door Bob Dylan geschreven songs gaat.<sup>3</sup> Blijkbaar lazen de Dylanvorsers gisteren in zijn stuk wel het woord “original”, maar zagen ze niet het woord “contemporary”. Een misverstand met gevolgen, zeker in de Dylan-wereld. De verwachting dat een nieuw album door Bob Dylan geschreven composities bevat wordt nou eenmaal in de Dylan-wereld als groter nieuws gezien dan de aankondiging van een album met door Bob Dylan gezongen nummers van anderen.

Setlist Osaka: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin' / What'll I Do / Duquesne Whistle /

---

<sup>3</sup> Gezien online 11 en 12 april 2016:

<http://stephenkpeeples.com/news-and-reviews/updated-bob-dylan-fallen-angels-tracks-from-same-sessions-as-shadows-in-the-night/#.Vw1FPPmLTIU>

Melancholy Mood / Pay In Blood / I'm A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin' In The Wind / Love Sick

Hoe serieus moet ik het conservatorium nog nemen wanneer "iedereen" maar "dweept" met Bob Dylan? Ik heb het conservatorium nooit echt serieus genomen. Muziek is immers emotie en emotie leer je niet op school.

**13/04:** Hoe kan ik aan Bob Dylan denken wanneer een gebedsgenezer op de buis staat te schreeuwen? Het schreeuwen is niet echt, het is een acteur die met zoveel overtuiging de gebedsgenezer speelt dat de tranen over mijn wangen rollen van het lachen.

Setlist Osaka: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin' / What'll I Do / Duquesne Whistle / Melancholy Mood / Pay In Blood / I'm A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin' In The Wind / Love Sick

**14/04:** Op 20 mei, de dag dat Dylans album *Fallen Angels* verschijnt, komt ook de drie cd's tellende boxset *The Last Word On First Blues* van Allen Ginsberg uit. Op de eerste twee cd's staat het album *First Blues* – met op enkele nummers een bijdrage van Bob Dylan – de derde cd bevat elf nooit eerder uitgebrachte tracks. Op die derde cd staan onder andere

“Nurse’s Song”, “Spring (Merrily Welcome)”, “September On Jessore Road” en “Do The Meditation Rock”, nummers die Allen Ginsberg opnam met hulp van Bob Dylan.

Daarnaast staat op deze derde cd een opname van “Lay Down Yr Mountain”, een gedicht dat Allen Ginsberg schreef in 1975, terwijl hij deel nam aan Dylans Rolling Thunder Revue.

**15/04:** Schrijver / regisseur Josh Wakely heeft plannen voor een nieuwe televisieserie rond de muziek van Bob Dylan. *Time Out Of Mind* gaat die serie heten. De bedoeling is dat in iedere aflevering twee karakters of verhaallijnen uit nummers van Bob Dylan met elkaar verweven worden.

De opzet van *Time Out Of Mind* doet mij enigszins denken aan de film *I’m Not There*. De kracht van *I’m Not There* is dat die film duidelijk over Bob Dylan gaat, maar dat Dylans naam niet in die film genoemd wordt.

Setlist Nagoya: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin’ / What’ll I Do / Duquesne Whistle / Melancholy Mood / Pay In Blood / I’m A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin’ In The Wind / Love Sick

**16/04:** Na de aanschaf van de ep *Melancholy Mood* – het is tenslotte Record Store Day – rijden ‘mevrouw Tom’ en ik naar een kringloopwinkel waar ik het boek *Twee wegen* van Per Petterson koop.

Tot voor kort had ik nog nooit van de schrijver Per Petterson gehoord en dat was ook zo gebleven als een Dylanliefhebber mij er niet op gewezen had dat Pettersons *Twee wegen* begint met een citaat uit “Oh Sister” van Bob Dylan.

Voorlopig gaat *Twee wegen* op de stapel nog te lezen boeken. Eerst moeten andere boeken uitgelezen worden, zoals *Ten Years In The Tub* van Nick Hornby en *Desolate Angel* van Dennis McNally, twee boeken waar Bob Dylan ook in te vinden is.

Twee citaten, beide vandaag gelezen:

Nick Hornby: "*Weetzie Bat* is, I suppose, about single mothers and AIDS and homosexuality and loneliness, but that's like saying that 'Desolation Row' is about Cinderella and Einstein and Bette Davis."<sup>4</sup>

Dennis McNally: "He [Alfred G. Aronowitz] had become a link in a chain; Jack [Kerouac] had introduced him to marijuana, and later he and Bob Dylan would do the same for the Beatles."<sup>5</sup>

Het boek van Petterson is overigens niet het enige boek dat ik vandaag gekocht heb. Zo heb ik ook nog een fotoboek van the Grateful Dead – met enkele concertfoto's van Dylan & de Dead – en het boek *Been Down So Long It Looks Like Up To Me* van Dylans vriend Richard Fariña gekocht.<sup>6</sup>

De verschillende muziekschrijvers op het internet schrijven vandaag allemaal over hetzelfde: de organisatoren van het Amerikaanse muziekfestival Coachella (van 7 tot en met 9 oktober) proberen voor dit festival Bob Dylan, the Rolling Stones, Paul McCartney, Roger Waters, the Who en Neil Young te boeken.

"Dat gaat een duur kaartje worden," zegt 'mevrouw Tom'. Ik denk dat ze gelijk heeft, als het al door gaat. Persoonlijk zie ik

---

<sup>4</sup> Nick Hornby – *Ten Years In The Tub; A Decade Soaking In Great Books*; Believer Books, San Francisco; blz. 266

<sup>5</sup> Dennis McNally – *Desolate Angel; Jack Kerouac, The Beat Generation, And America*; Delta, New York, 1990; blz. 267

<sup>6</sup> Voor meer over de relatie Dylan – Fariña, zie het boek *Positively 4th Street* van David Hajdu.

Bob Dylan liever in een (kleine) concertzaal optreden, zonder al die festival-poespas eromheen.

**17/04:** Het moet bloedheet geweest zijn die dag, zo'n vijftien jaar geleden. Ik herinner me dat ik een korte broek droeg, iets wat ik zelden doe. Bij binnenkomst vertelde ze dat ze platen van haar te jong overleden oom verkocht om zo wat geld bij elkaar te sprokkelen om met haar vriendje naar India te reizen, om daar te leren mediteren. Haar ogen vonkelden toen ze "vriendje" zei. De op de bank gezeten vader en moeder zeiden niks, maar het horen van de plannen van hun nog jonge dochter deed hun zichtbaar pijn.

Die dochter moet in de jaren tachtig geboren zijn, maar haar kleding en plannen vertelden dat ze in 1967 leefde. Ik herkende dat, ook ik dacht in mijn pubertijd in het verkeerde decennium geboren te zijn, maar ik was niet gekomen om haar te vertellen dat het allemaal maar een fase is, dat het wel weer voorbij zou gaan. Ik was gekomen voor de platen.

Uit de stapel van zo'n veertig elpees nam ik er twee mee. Ik wenste haar succes met de verkoop van de overige elpees en de voorgenomen reis, stapte in mijn auto en reed naar huis.

De twee elpees die ik toen kocht zijn *Jack Elliott* (1964) van Ramblin' Jack Elliott en de verzamelaar *Broadside Ballads vol. 1* (1963).

*Broadside Ballads vol. 1* staat op, een album vol 'topical songs', een staalkaart van de Amerikaanse folk van begin jaren zestig. Bob Dylan is volop te vinden op dit album. Allereerst zijn er de drie opnamen van Bob Dylan, onder het pseudoniem Blind Boy Grunt: "John Brown", "Talkin' Devil" en "Only A Hobo".

Verder staat er op dit album het door Bob Dylan geschreven nummer "Let Me Die In My Footsteps" – onder de titel "I Will Not Go Down Under The Ground" – door Happy Traum gezongen. Op deze opname wordt Traum begeleid door Bob Dylan.

Tot slot staat er op dit album een cover van Dylans "Blowin' In The Wind" door The New World Singers.

Tijdens het luisteren naar *Broadside Ballads vol. 1* denk ik even aan haar, aan haar plannen en dromen. Zou ze in India gevonden hebben wat ze zocht? Zou ze vandaag nog steeds in 1967 leven of is ze inmiddels in het heden aangekomen?<sup>7</sup>

Zei Bob Dylan niet ooit dat hij de concerten van de Engelse tournee in 1965 enigszins zat was omdat de reactie van het publiek avond na avond hetzelfde was? Ik kan het bewuste citaat zo snel niet vinden, maar eigenlijk doet het er ook niet zo veel toe of Dylan dit ooit echt gezegd heeft of dat ik het verzonnen heb. Echt of verzonnen, ik moest aan de voorspelbaarheid van het publiek denken toen ik vanmiddag naar de opname van Dylans concert in Liverpool op 1 mei 1965 luisterde. Die opname is te vinden op *50th Anniversary Collection 1965*.

Een schitterende opname, uitstekend van geluid (behalve aan het begin van "Talking World War III Blues") met briljante versies van "Gates Of Eden", "It's Alright, Ma (I'm Only Bleeding)" en "It's All Over Now, Baby Blue", maar qua concert niet heel anders dan het concert van 30 april 1965 in Sheffield. Het publiek klapt, lacht en is stil op dezelfde momenten tijdens de concerten in Sheffield en Liverpool.

En Bob Dylan? Bob Dylan draagt bij aan de herhaling. Hij maakt zelfs dezelfde Donovan-grap in "Talking World War III Blues" tijdens beide concerten.

Oké, in Liverpool kreeg Dylan - in tegenstelling tot het concert in Sheffield - een hoestbui tijdens "All I Really Want To Do". En natuurlijk zijn er meer kleine verschillen tussen de twee concerten, maar het zijn details. Door die details (en door de betere geluidskwaliteit van de opname) gaat mijn

---

<sup>7</sup> Deze aantekening werd eerder online gepubliceerd:  
<http://bobdylanin nederland.blogspot.nl/2016/04/luisteren-is-terugdenken.html>

voorkeur toch uit naar de opname van Liverpool, als ik zou moeten kiezen (het mooie van *50th Anniversary Collection 1965* is natuurlijk dat ik niet hoeft te kiezen). Een van die details is “It’s Alright, Ma (I’m Only Bleeding)”, toch wel een van mijn favoriete Dylan-nummers, een nummer dat Dylan in Liverpool net wat beter speelde dan in Sheffield.

Of wat te denken van “Gates Of Eden” in Liverpool? Werkelijk schitterend, vooral door Dylans gitaarspel en de manier waarop Dylan de microfoon voor zijn gitaar gebruikt. Hij beweegt zijn gitaar van en naar die microfoon. Door die beweging van de gitaar fluctueert het volume van die gitaar en die wisseling in volume bewerkstelligt hetzelfde effect als wat Bob Dylan vaak met zijn stem doet: accenten leggen, bepaalde passages onder de aandacht brengen of juist minder accentueren. Tijdens “Gates Of Eden” in Liverpool werd het volume van Dylans gitaar onderdeel van het te vertellen verhaal. Alleen daarom al is de opname van Dylans concert in Liverpool op 1 mei 1965 een opname om te koesteren.

**18/04:** Op mijn nachtkastje ligt het boek *How To Talk Dirty And Influence People* van Lenny Bruce (1925 – 1966). Dat boek ligt er al een tijdje, af en toe lees ik een paar bladzijden in dat boek voor het slapen gaan. Door Bob Dylans song “Lenny Bruce” raakte ik geïnteresseerd in Bruce, door Dylans song kocht ik *How To Talk Dirty And Influence People*. Dat ik Bob Dylan in *How To Talk Dirty And Influence People* zou tegenkomen, kwam als een verrassing. Nog verrassender was het – nu ik werk aan een boek over Bob Dylan en de schrijvers van de Beat Generation – om op dezelfde bladzijde als Bob Dylan ook vijf Beat-schrijvers te vinden.

Lenny Bruce: “Between the time I was acquitted of obscenity charges for the second time in Los Angeles and the start of my New York obscenity trial, some 80-odd prominent figures

– including many non-fans – signed a public protest on my behalf.

The signators included (...) Bob Dylan, (...) poets Gregory Corso, Lawrence Ferlinghetti, Allen Ginsberg, Leroi Jones, Peter Orlovsky”.<sup>8</sup>

Moet ik nu Lenny Bruce opnemen in mijn boek over Bob Dylan en de Beats? Ik denk het niet, maar ik twijfel wel.

Setlist Tokio: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin' / What'll I Do / Duquesne Whistle / Melancholy Mood / Pay In Blood / I'm A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin' In The Wind / Love Sick

**19/04:** Ik houd niet van covers van nummers van Bob Dylan. Ik heb dan ook het beleid dat ik niet luister naar covers. Ik wil het origineel van Bob Dylan horen.

Maar soms ontkom ik er niet aan, zoals wanneer een aardige man of vrouw mij voor de tweede of derde keer vraagt of ik alsjeblieft naar zijn of haar versie van een Dylan-compositie wil luisteren. Vandaag overkwam me dat. Ik wil niet, maar doe het toch.

Ik ben een slappe zak, ik moet gewoon “nee” zeggen, maar ik doe het niet.

Iedere vezel in mijn lijf komt in opstand terwijl voor de zoveelste keer een Dylan-compositie met de beste bedoelingen door de mangel wordt gehaald. Na een kwartier luisteren geef ik het op. Ik vind heel veel van wat ik gehoord

---

<sup>8</sup> Lenny Bruce – *How To Talk Dirty And influence People; An Autobiography*; Playboy Press, Chicago, 1966; blz. 217



heb en het is bijna allemaal negatief. Ik ben hier niet geschikt voor. Ik verlang naar het horen van het echte werk. Het spijt me dat ik geen aardige jongen kan zijn. Ik zou graag zeggen dat ik al die covers mooi en prijzenswaardig vind, maar ik heb van mijn moeder geleerd dat ik niet mag liegen. Ik kan niet liegen, dus vraag me alsjeblieft niet meer om naar covers te luisteren (tenzij je een eerlijk antwoord kunt verdragen).

Setlist Tokio: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin' / What'll I Do / Duquesne Whistle / Melancholy Mood / Pay In Blood / I'm A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin' In The Wind / Love Sick

**20/04:** "Annie's Going To Sing Her Song" van *Another Self Portrait* dwarrelt door de kamer terwijl ik de proefdruk van mijn nieuwe boek met Bob Dylan aantekeningen – *Geef de anarchist een sigaret* – aan 'mevrouw Tom' overhandig. "Mooi," zegt ze. "Ja," zeg ik en schenk koffie voor mij, thee voor haar in.

De zon schijnt, het voorjaar staat op het punt de winter te verslaan.

**21/04:** Alja stuurt mij een link naar een filmpje. Ik zie Bob Dylan met een Fender gitaar voor zijn borstkast. Hij speelt een ingetogen versie van "Not Dark Yet". Aan het eind van het nummer, terwijl het publiek nog enthousiast klapt en joelt, doet hij zijn gitaar af en brengt hij zijn haar met zijn vingers weer in model. Het is een schitterende versie van "Not Dark Yet", geen idee wanneer het werd opgenomen.

Setlist Tokio: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin' / What'll I Do / Duquesne Whistle / Melancholy Mood / Pay In Blood / I'm A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin' In The Wind / Love Sick

**22/04:** Music On Vinyl brengt eind volgende maand het album *World Gone Wrong* opnieuw op vinyl uit. Dat is een release waar ik wel naar uitkijk. De originele persing van *World Gone Wrong* is gewoon niet geweldig van geluid. Music On Vinyl – zo leert de ervaring – zal waarschijnlijk een uitstekend klinkende persing uitbrengen.

Setlist Tokio: Things Have Changed / She Belongs To Me / Beyond Here Lies Nothin' / What'll I Do / Duquesne Whistle / Melancholy Mood / Pay In Blood / I'm A Fool To Want You / That Old Black Magic / Tangled Up In Blue // [intermission] // High Water (For Charley Patton) / Why Try To Change Me Now / Early Roman Kings / The Night We Called It A Day / Spirit On The Water / Scarlet Town / All Or Nothing At All / Long And Wasted Years / Autumn Leaves // [encores] // Blowin' In The Wind / Love Sick

**23/04:** Thomas Verbogt in *Winnaar*: “Hij wil naar huis, naar zijn boeken, naar Bach en Dylan, naar zijn stoel waarin hij weleens gaat zitten om te proberen aan niets te denken, wat hem maar heel soms lukt, alleen de pogingen daartoe kan hij al verfrissend vinden.”<sup>9</sup>

---

<sup>9</sup> Thomas Verbogt – *Winnaar*; Februari Boekhandels, 2012; blz. 15